

sekcja 1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1 Identyfikator produktu	GIPS MODELOWY DOLINA NIDY Numer rejestracji REACH 01-2119444918-26-xxxx Inne nazwy lub synonimy, jakimi substancja jest oznaczana: siarczan wapnia, siarczan wapnia o różnym stopniu uwodnienia CaSO ₄ x nH ₂ O, gips, gips budowlany, gips półwodny
1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania mieszaniny oraz zastosowanie odradzane	Zastosowanie: w budownictwie jako materiał wiążący i wypełniacz, w rolnictwie, nawozy, dodatki do żywności i pasz oraz odczynniki laboratoryjne, substancja farmaceutyczna, regulator pH, regulatory procesu inne niż polimeryzacja i wulkanizacja, środki absorbujące dla gazów i cieczy, barwnik, agent kompleksometryczny Produkt jest przeznaczony do użytku profesjonalnego, przemysłowego, prywatnego, naukowego oraz do badań i analiz naukowych Zastosowania odradzane – brak. Substancja w czystej postaci nie jest środkiem spożywczym dla ludzi i zwierząt <i>Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia znajdują się w karcie technicznej. Zastosowania niewymienione w dokumentach firmy ATLAS Sp. z o.o. należy wcześniej skonsultować z przedstawicielem firmy</i>
1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki	ATLAS Sp. z o.o. ul. Św. Teresy 105, 91-222 Łódź telefon: (42) 631 89 45 fax: (42) 631 89 46 Osoby odpowiedzialne za karty charakterystyki: msds@atlas.com.pl
1.4 Numer telefonu alarmowego	112 – numer alarmowy z telefonu komórkowego i stacjonarnego 999 – pogotowie ratunkowe 998 – straż pożarna 997 – policja

sekcja 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1 Klasyfikacja substancji:	Według kryteriów zawartych w Rozporządzeniu (WE) Nr 1272/2008 substancja nie jest klasyfikowana jako niebezpieczna dla zdrowia człowieka i dla środowiska
2.2 Elementy oznakowania	Substancja nie wymaga oznakowania według Rozporządzenia WE nr 1272/2008 (art. 25 i art. 32 ust.6). Symbol, znak ostrzegawczy, zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia, zwroty wskazujące środki ostrożności – nie są wymagane
2.3 Inne zagrożenia	Zgodnie z załącznikiem XIII Rozporządzenia REACH substancja nie spełnia kryteriów PBT ani vPvB. Drobnny proszek jakim jest produkt (pył) w stanie sypkim może mechanicznie podrażniać oczy i układ oddechowy. Kartę charakterystyki sporządzono, ponieważ dla substancji zostały określone we Wspólnocie najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy (patrz sekcja 8)

sekcja 3. SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1 Substancja:	Siarczan wapnia stanowiący od 90 do 99 % wagowych [nr CAS: 7778-18-9 Nr WE: 231-900-3, nazwa wg IUPAC calcium sulfate, REACH 01-2119444918-26-xxxx] oraz jego naturalne zanieczyszczenia węglan wapnia (0-5 %), krzemionka SiO ₂ (0-1%).
---------------------------	---

sekcja 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1 Opis środków pierwszej pomocy	Narażenie przez drogi oddechowe: usunąć źródła pyłów. Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny w warunkach narażenia inhalacyjnego, jednak w przypadku narażenia na nadmierne stężenie pyłów osobę poszkodowaną wyprowadzić na świeże powietrze i obserwować. W razie wystąpienia takich dolegliwości jak złe samopoczucie, kaszel lub utrzymujące się podrażnienie zasięgnąć porady lekarza. Narażenie po kontakcie ze skórą: spłukać skórę dokładnie wodą z mydłem. Zdjąć zanieczyszczoną odzież i buty. W przypadku wielokrotnego lub długotrwałego
---	--

	<p>kontakty ze skórą stosować kremy ochronne. W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry zgłosić się do lekarza</p> <p>Narażenie po kontakcie z oczami: nie trzeć oczu ponieważ można w ten sposób spowodować uszkodzenie oczu w wyniku działania mechanicznego. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeśli są. Natychmiast płukać dużą ilością bieżącej wody przez minimum 15 min, podczas płukania trzymać oczy szeroko otwarte. Jeśli to możliwe używać izotonicznych płynów do płukania oczu, soli fizjologicznych (np. roztwór 0,9% NaCl). Unikać silnego strumienia ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki. Zaleca się kontakt z lekarzem medycyny pracy lub okulistą. Pokazać niniejszą kartę charakterystyki.</p> <p>Narażenie przez przewód pokarmowy: nie wywoływać wymiotów. Osobie nieprzytomnej lub półprzytomnej nie podawać nic do picia, jeśli osoba jest przytomna, przepłukać usta wodą. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów skonsultować się z lekarzem.</p> <p>Informacja dla lekarza: substancja dla skóry to przyjazna neutralna sól. Żadne reakcje alergiczne nie zostały rozpoznane. Pyły są rozpuszczalne w wodzie. Stosować leczenie objawowe</p>
4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia	Skutki narażenia to podrażnienie i zaczerwienienie skóry, błony śluzowej, spojówek. Nie są spodziewane ostre i opóźnione objawy narażenia
4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym	Brak specyficznej odtrutki. Leczenie oparte na ocenie dokonanej przez lekarza na podstawie reakcji pacjenta.

sekcja 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

W przypadku powstania pożaru należy niezwłocznie przystąpić do jego gaszenia przy użyciu wszystkich dostępnych środków gaśniczych, zaalarmować osoby będące w strefie zagrożenia i wezwać straż pożarną (patrz: sekcja 1.4), podając niezbędne informacje umożliwiające rozpoczęcie akcji przeciwpożarowej (podać: gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, co się pali lub jaki rodzaj zagrożenia zaistniał, czy istnieje zagrożenie dla życia ludzkiego, nr telefonu, z którego się alarmuje oraz swoje imię i nazwisko). Do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje specjalnie do tej funkcji powołana osoba, która niezwłocznie rozpoczyna ewakuację osób.

Każdy pracownik powinien posiadać informacje na temat zagrożeń pożarowych na jego stanowisku pracy i w najbliższym otoczeniu. Stanowisko pracy powinno być utrzymywane w należytym porządku.

Materiały łatwopalne nie mogą znajdować się w pobliżu urządzeń elektrycznych, grzejników czy innych źródeł ognia

5.1 Środki gaśnicze	<p>Odpowiednie środki gaśnicze: produkt nie jest palny. Typy środków gaśniczych dostosować do pożaru otoczenia. W kontakcie z wodą twardnieje i zestala się</p> <p>Niewłaściwe środki gaśnicze: brak</p>
5.2 Szczególne zagrożenia związane z mieszaniną	Produkt nie jest wybuchowy, nie jest palny i nie wspomaga palenia innych materiałów. W przypadku działania wysokich temperatur ponad 800°C wytwarzają się tlenki wapnia i tlenki siarki. Nie wdychać dymów, gazów wytwarzających się podczas pożaru
5.3 Informacje dla straży pożarnej	<p>Substancja to niepalne ciało stałe. Produkt w kontakcie z wodą zestala się i twardnieje.</p> <p>Specjalne wyposażenie ochronne dla strażaków: ubranie ochronne przeciwpożarowe (hełm strażacki, obuwie, kombinezon ochronny, rękawice neoprenowe), sprzęt ochronny oczu i twarzy, niezależny aparat do oddychania. Należy nosić pełny komplet odzieży ochronnej i osobisty aparat oddechowy. Nie należy odprowadzać wody z gaszenia pożaru do środowiska wodnego. Użyć strumienia wody by schładzać powierzchnie wystawione na działanie ognia.</p>

sekcja 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w	Należy unikać sytuacji, które mogą doprowadzić do sytuacji awaryjnych. Przestrzegać przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, także przepisów przeciwpożarowych, regulaminu pracy i ustalonego w miejscu pracy porządku.
---	---

sytuacjach awaryjnych	<p>Postępować zgodnie ze wskazówkami ograniczenia czasu ekspozycji oraz zapewnić odpowiednie wyposażenie ochronne, patrz sekcja 8. Dbać o wyposażenie, nie używać uszkodzonego sprzętu.</p> <p>Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy: ostrzec inne osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia. Ograniczyć dostęp osób postronnych do obszaru awarii do czasu zakończenia odpowiednich operacji oczyszczania. W przypadku dużych uwolnień odizolować zagrożony obszar. Powiadomić przełożonych o zaistniałej awarii oraz osoby odpowiedzialne za ochronę środowiska i bhp. Unikać zanieczyszczenia oczu i skóry. Nie wdychać pyłu. Nosić zalecane środki ochrony indywidualnej (patrz sekcja 8).</p> <p>Dla osób udzielających pomocy: ocenić sytuację i upewnić się czy nie ma niebezpieczeństwa dla wszystkich osób w pobliżu (poszkodowanych, ratujących i innych). Ostrzec osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia. W razie potrzeby zabezpieczyć miejsce zdarzenia, oznakować i wezwać pomoc. Do usuwania awarii przystąpić w odzieży i obuwiu ochronnym oraz odpowiednich środkach ochrony indywidualnej (patrz sekcja 8.2).</p> <p>Procedury w sytuacjach awaryjnych: dopilnować, aby usuwanie awarii i jej skutków przeprowadzał wyłącznie przeszkolony personel. Rozpocząć działania prowadzące do ograniczenia przedostawania się produktu do środowiska oraz prace porządkowe. Do czasu zakończenia operacji oczyszczania zabronić dostępu do miejsca skażenia osobom postronnym. Unikać zanieczyszczenia oczu i skóry. Nie wdychać pyłu. Istnieje ryzyko poślizgnięcia na uwolnionym i mokrym produkcie.</p>
6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska	Ograniczać pylenie. Stosować kanalizację bezodpływową pozwalającą na gromadzenie, bez możliwości przedostania się substancji do środowiska (kanalizacja awaryjna, bezodpływowa), zbiorniki awaryjne lub opakowania awaryjne. Zabezpieczać przed przedostaniem się dużych ilości substancji do zbiorników wodnych, do kanalizacji, wód powierzchniowych i gruntowych (patrz sekcja 12)
6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia	Powstrzymać wyciek, jeżeli to możliwe. Uszczelnić uszkodzone opakowanie i umieścić je w opakowaniu ochronnym. Suchy produkt zbierać za pomocą mechanicznych urządzeń ssących lub zamieść. W przypadku rozsypania dużych ilości produktu, aby uniknąć rozprzestrzeniania pyłu, można zwilżyć go wodą. Do czyszczenia powierzchni lub odzieży nie używać sprężonego powietrza. Zanieczyszczona produktem miejsca spłukać dużą ilością wody. Nie zanieczyszczona sucha substancja może być ponownie użyta. Stwardniały produkt traktować jak gruz budowlany
6.4 Odniesienia do innych sekcji	Postępowanie i magazynowanie patrz sekcja 7 Wyposażenie ochronne patrz sekcja 8 Postępowanie z odpadami patrz sekcja 13
sekcja 7. POSTĘPOWANIE Z MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE	
7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania	Podczas obchodzenia się z produktem unikać rozsiewania i wzbijania pyłu. Nie spożywać pokarmów i napojów. Podczas pracy z produktem należy unikać noszenia zegarków, pierścionków oraz innych przedmiotów przylegających do skóry i mogących powodować gromadzenie się zaprawy pod nimi. Zadbaj o dobrą wentylację (mechaniczną lub naturalną) w miejscu pracy. Unikać kontaktu z oczami nawet przy krótkotrwałym narażeniu. Wskazane jest przy ciągłym lub długotrwałym narażeniu podejmowanie środków ostrożności zabezpieczających przed kontaktem ze skórą, drogami oddechowymi i oczami. Stosować zalecane indywidualne wyposażenie ochronne podane w sekcji 8. Po użyciu umyć ręce. W przypadku skaleczenia zaprzestać pracy z produktem i opatrzyć ranę
7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności	Produkt workowany przechowywać w zamkniętych oryginalnych i oznakowanych opakowaniach, najlepiej na drewnianych paletach lub na izolowanym podłożu, w suchych, dobrze wentylowanych pomieszczeniach, poza zasięgiem dzieci. Produkt luzem przechowywać w suchych zamykanych zbiornikach/pojemnikach zabezpieczonych antykorozyjnie. Chronić przed wilgocią i wodą, ponieważ w kontakcie z nimi produkt ulega nieodwracalnemu stwardnieniu.

	Przy zachowaniu powyższych warunków nie są znane żadne niekorzystne interakcje. Temperatura składowania: +5 do +35 °C, wilgotność względna powietrza < 70%. Klasa przechowywania: niepalne ciała stałe
7.3 Szczególne zastosowania końcowe	Scenariusz narażenia nie jest wymagany, ponieważ substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie dla zdrowia człowieka i dla środowiska. Zapewnić odpowiednią wentylację szczególnie w pomieszczeniach zamkniętych. Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia znajdują się w karcie technicznej/katalogu produktów producenta.

sekcja 8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1 Parametry dotyczące kontroli	Zgodnie z <i>Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy [Dz. U. 2018 poz. 1286]</i> oraz w związku z tym, że dla substancji zostały określone wartości NDS niezbędne jest prowadzenie monitoringu w środowisku pracy.																								
• NDS, NDSch, PNEC	<p>Pyły całkowite gipsu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i nie zawierające azbestu:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>NDS 10 mg/m³</th> <th>NDSch nie określony</th> <th>NDSP nie określony</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wartości PNEC dla siarczanu wapnia [7778-18-9]</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Środowisko wodne:</td> <td></td> <td colspan="2">nie jest toksyczny dla bezkręgowców, glonów i mikroorganizmów w zastosowanych stężeniach. Ostra toksyczność może wystąpić przy większych, stężeniach siarczanu wapnia w wodzie niż maksymalna rozpuszczalność.</td> </tr> <tr> <td>Osady</td> <td></td> <td colspan="2">nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.</td> </tr> <tr> <td>Gleba:</td> <td></td> <td colspan="2">nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.</td> </tr> <tr> <td>PNEC STP (oczyszczalnia ścieków)</td> <td>100 mg / l</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		NDS 10 mg/m ³	NDSch nie określony	NDSP nie określony	Wartości PNEC dla siarczanu wapnia [7778-18-9]				Środowisko wodne:		nie jest toksyczny dla bezkręgowców, glonów i mikroorganizmów w zastosowanych stężeniach. Ostra toksyczność może wystąpić przy większych, stężeniach siarczanu wapnia w wodzie niż maksymalna rozpuszczalność.		Osady		nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.		Gleba:		nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.		PNEC STP (oczyszczalnia ścieków)	100 mg / l		
	NDS 10 mg/m ³	NDSch nie określony	NDSP nie określony																						
Wartości PNEC dla siarczanu wapnia [7778-18-9]																									
Środowisko wodne:		nie jest toksyczny dla bezkręgowców, glonów i mikroorganizmów w zastosowanych stężeniach. Ostra toksyczność może wystąpić przy większych, stężeniach siarczanu wapnia w wodzie niż maksymalna rozpuszczalność.																							
Osady		nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.																							
Gleba:		nie występuje. Jony wapnia i jony siarczanu występują w sposób naturalny w środowisku.																							
PNEC STP (oczyszczalnia ścieków)	100 mg / l																								
• DSB	Nie dotyczy																								
	Źródło: <i>Raport Bezpieczeństwa Chemicznego</i> Pełne brzmienie skrótów i akronimów podane jest w sekcji 16																								
8.2 Kontrola narażenia	Tryb, rodzaj i częstotliwość badań i pomiarów powinny spełniać wymagania zwarte w <i>Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy [Dz.U. 2011 nr 33 poz. 166]</i>																								
8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli	Zapewnić właściwą wentylację ogólną i/lub miejscową pomieszczenia podczas pracy z substancją oraz środki ochrony indywidualnej. Należy zapewnić dostęp do bieżącej wody i nie dopuszczać do mycia rąk wodą z wiadra używanego do czyszczenia narzędzi																								
8.2.2 Indywidualne środki ochrony takie jak indywidualne wyposażenie ochronne																									
• Ochrona oczu lub twarzy:	W razie tworzenia się pyłów lub niebezpieczeństwa rozprysków (wysypywanie, przesypanie, mieszanie, wylanie) wskazane jest stosowanie szczelnie przylegających do twarzy okularów ochronnych z bocznymi osłonami (gogle ochronne) zgodne z normą EN166. W przypadku prac rozbiórkowych zaleca się stosowanie osłony twarzy.																								
• Ochrona skóry:	Ochrona rąk: W pracach przeladunkowych wystarczające jest stosowanie rękawic ochronnych zgodnych z: EN 388 <i>Rękawice chroniące przed zagrożeniami mechanicznymi</i> oraz EN 420 <i>Wymagania ogólne dla rękawic</i> (kat. II) Przy mieszaniu dużych ilości suchej substancji z wodą oraz przy obrabianiu masy konieczne jest stosowanie rękawic chroniących przed chemikaliami (kat. III) zgodnych z normą EN 374. Rękawice bawełniane nasączone nitylami (grubość warstwy ok. 0,15 mm) dają wystarczającą ochronę przez 480 min. Przemoczone rękawice należy																								

	zmienić. Należy mieć przygotowane rękawice na zmianę. Stosować kremy ochronne do rąk. Rękawice ze skóry nie są odpowiednie ze względu na nieprzepuszczanie wody. Ochrona ciała: zamknięte ubranie ochronne z długimi rękawami i szczelne buty. Jeśli kontaktu ze świeżą/mokłą zaprawą nie można uniknąć ubranie ochronne powinno być wodoszczelne. Należy zwrócić uwagę, aby mokra zaprawa nie dostała się do butów.
• Ochrona dróg oddechowych:	Należy przestrzegać wartości granicznych pyłów dla zachowania bezpieczeństwa pracy poprzez zastosowanie skutecznych technicznych rozwiązań odpylających, np. lokalnej instalacji odsysającej. Jeżeli istnieje ryzyko przekroczenia wartości granicznych ekspozycji, np. podczas przesypywania suchego produktu w postaci proszku lub przy obróbce należy używać maski chroniącej drogi oddechowe. Odpowiednia jest jednorazowa półmaska przeciwpyłowa typ FFP1 lub maska z filtrem cząsteczkowym P1 (w przypadku pracy w atmosferze z zawartością pyłu) zgodnych z EN 149.
• Zagrożenia termiczne:	Nie dotyczy
8.2.3 Kontrola narażenia środowiska	
Zabezpieczyć przed przedostawaniem się dużych ilości do cieków wodnych i kanalizacji. Należy przestrzegać krajowych regulacji dotyczących ścieków i wód gruntowych	

sekcja 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych	<p>Wygląd: drobny proszek Kolor: zmienia się, szary, popielaty, żółty, beżowy Granulacja: do 0,2 mm Zapach: brak Próg zapachu: nie dotyczy pH: w wodnym roztworze około 7 (10%) w stanie stałym nie przydatny Temperatura topnienia/krzepnięcia: nie dotyczy Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia: nie dotyczy Temperatura zapłonu: nie dotyczy Szybkość parowania: nie dotyczy Palność: nie palny Górna / dolna granica palności / wybuchowości: nie dotyczy Prężność par: nie dotyczy Gęstość par: nie dotyczy Gęstość względna: gęstość nasypowa ok. 750 kg/m³ Rozpuszczalność w wodzie: CaSO₄·0,5H₂O, 20°C – ok. 8,9 g/l (dobrze rozpuszczalny) CaSO₄·2H₂O, 20°C – ok. 2,03 g/l (słabo rozpuszczalny) - po uwodnieniu Współczynnik podziału n-oktanol/woda: nie dotyczy (substancja nieorganiczna) Temperatura samozapłonu: nie palny Temperatura rozkładu: > 800°C w CaSO₄ i SO₃ (siarczan wapnia) Lepkość: nie dotyczy Właściwości wybuchowe: nie posiada Właściwości utleniające: nie posiada</p>
9.2 Inne informacje	Nie występują

sekcja 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1 Reaktywność	W kontakcie z wodą ma miejsce zamierzona reakcja. Pod wpływem wody produkt twardnieje i zestala się, nie reaguje z otoczeniem
10.2 Stabilność chemiczna	Odpowiednio przechowywany (sekcja 7) jest stabilny i może być składowany z większością innych materiałów
10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji	Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami nie występują (sekcja 10). W reakcji z wodą i podczas twardnienia wydzielają się ciepło (do 50°C)
10.4 Warunki, których należy	Unikać wilgoci i wody podczas składowania – substancja w kontakcie z wodą i

unikać	twardnieje i zestala się
10.5 Materiały niezgodne	Reaguje egzotermicznie z kwasami, solami amonu, metalami nieszlachetnymi, np. aluminium, cynk, miedź. W reakcji z metalami nieszlachetnymi powstaje wodór.
10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu	Zupełny rozkład substancji występuje w temperaturze wyższej niż 1180 ⁰ C. Tworzą się trójtlenek siarki i tlenek wapnia

sekcja 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych	Substancja nie jest toksyczna
Toksyczność ostra:	W oparciu o dostępne dane substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w warunkach ostrego narażenia drogą pokarmową, w kontakcie ze skórą lub w warunkach narażenia inhalacyjnego
Istotne sklasyfikowane wartości toksyczności ostrej:	
Ustne LD ₅₀	1 581 mg/kg (szczur) OECD 420
Wdechowe LC ₅₀ (4h)	2 610 mg/m ³ powietrza (szczur) OECD 403
	Substancja nie wywołuje toksyczności ostrej
Działanie drażniące/żrące	
Na skórę	W długotrwałym kontakcie ze skórą możliwe podrażnienie i wysuszenie naskórka
Oczy	Może wystąpić podrażnienie mechaniczne i łzawienie oczu
Drogi oddechowe	Podrażnienie nosa, gardła, kaszel
Działanie uczulające	Substancja nie działa uczulająco
Działanie mutagenne na komórki rozrodcze	W oparciu o dostępne dane substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Rakotwórczość	W oparciu o dostępne dane substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Szkodliwe działanie na rozrodczość	W oparciu o dostępne dane substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Działanie toksyczne na narządy docelowe– narażenie jednorazowe STOT SE	W oparciu o dostępne dane substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Działanie toksyczne na narządy docelowe– narażenie powtarzane STOT RE	Wielokrotne wdychanie większych ilości pyłu zwiększa ryzyko rozwoju chorób płuc
Zagrożenie spowodowane aspiracją	W oparciu o dostępne dane substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie

sekcja 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1 Toksyczność	Substancja nie jest klasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie w tej klasie
Toksyczność ostra dla środowiska wodnego siarczanu wapnia	
LC ₅₀ (96h) woda morska	> 79 mg/l (rózanka japońska – oryzias latipes) OECD 203
LC ₅₀ (72h) woda słodka	> 79 mg/l (algii) OECD 201
EC ₅₀	> 790 mg/kg (Organizmy w osadzie aktywnym) OECD 209
EC ₅₀ (48h)	> 79 mg/l (rozwiłitka pchłowata - daphnia) OECD 202
Substancja po zneutralizowaniu nie jest klasyfikowana jako niebezpieczna dla środowiska. Produkt może hydrolizować na jony wapniowe i siarczanowe. Dane zostały zmierzone na produkcie uwodnionym	
12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu	Substancja to produkt nieorganiczny i rozkład biologiczny nie jest znany, ponieważ stosowane do określania biodegradacji metody nie znajdują zastosowania w przypadku substancji nieorganicznych
12.3 Zdolność do bioakumulacji	Wartość współczynnika podziału oktanol – woda (Kow) nie jest znany. Według doświadczeń substancja jest neutralna w stosunku do organizmów żywych
12.4 Mobilność w glebie	Substancja to rozpuszczalne w wodzie ciało stałe. Dla gleby jest neutralna. Jeżeli przedostanie się do gleby jest mobilna i może zanieczyścić wodę gruntową
12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB	Nie spełnia kryteriów dla klasyfikacji jako PBT i vPvB
12.6 Inne szkodliwe skutki	Nie zidentyfikowano żadnych szkodliwych skutków działania. Według kryteriów

działania	<p>europejskiej klasyfikacji i etykietowania substancja nie jest klasyfikowana i oznaczana jako niebezpieczna dla środowiska</p>
sekcja 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI	
13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów	
<p>Produkt nie może być składowany wspólnie z odpadami komunalnymi. Nie usuwać do kanalizacji, ścieków, rowów, dróg wodnych. Produkt i jego opakowanie należy usuwać w sposób bezpieczny, zgodnie z obowiązującymi przepisami</p>	
Bezpieczne obchodzenie się z odpadami:	<p>W przypadku rozsypania zebrać materiał na sucho. Część nie zanieczyszczoną można ponownie wykorzystać. Odpad powstały w wyniku stosowania: nie stwarza zagrożenia dla zdrowia i dla środowiska. Stały i stwardniały produkt można traktować jak gruz budowlany. Odpad ten można wykorzystać (pozycja 26) zgodnie z <i>Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku [Dz.U. 2016 nr 0 poz. 93]</i>. Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach [Dz.U. 2013 nr 0 poz. 21]</p>
Obchodzenie się z odpadami opakowaniowymi:	<p>Zanieczyszczone opakowanie potraktować jak produkt. Przestrzegać przepisów <i>Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi [Dz.U.2013 nr.0 poz.888]</i></p>
Europejski katalog odpadów	<p>Dla produktu nienadającego się do dalszego wykorzystania oraz resztek produktu niezwytego klasyfikacja do grupy 10 13 Odpady z produkcji spoiw mineralnych (w tym cementu, wapna i tynku) oraz z wytworzonych z nich wyrobów oraz podgrupy 10 13 82 Wybrakowane wyroby 10 13 81 Odpady z produkcji gipsu Dla opakowań opróżnionych z produktu klasyfikacja do grupy 15 01 Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi) oraz podgrupy 15 01 05 Opakowania wielomateriałowe</p>
sekcja 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU	
14.1 Numer UN (ONZ)	Nie dotyczy
14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN	Nie dotyczy
14.3 Klasy zagrożenia w transporcie	Produkt transportowany w oryginalnych opakowaniach nie stwarza zagrożenia podczas transportu. Nie wymaga szczególnego traktowania ani oznakowania w myśl obowiązujących przepisów transportowych.
14.4 Grupa pakowania	Nie dotyczy
14.5 Zagrożenia dla środowiska	Nie dotyczy
14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników	Unikać wilgoci i wody. Produkt pod wpływem wody zestala się i twardnieje. Przestrzegać przepisów <i>Ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw [Dz.U. 2005 nr 141 poz. 1184]</i> wraz z późniejszymi zmianami.
14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC	nie klasyfikowana

sekcja 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH	
15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji	Substancja nie jest objęta przepisami rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009; nr 850/2004; nr 649/2012 Dyrektywa 96/82/WE w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi [Dz.U. I. 10 z 14.01.1997r.] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych [Dz.U. 2016 poz. 1187]
Akty prawne dotyczące klasyfikacji oraz oznakowania opakowań substancji i mieszanin niebezpiecznych	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006
Pozostałe obowiązujące akty prawne	Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE REACH [Dz. U UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.] Rozporządzenie komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) Sprostowanie do rozporządzenia komisji (UE) 2015/830 z dnia 17 stycznia 2017r. Ustawa z dnia 24 listopada 2017r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach [Dz.U. 2018 poz. 143]. Ustawa z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach [Dz. U. 2011 Nr 63, poz. 322] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2015r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje stwarzające zagrożenie lub mieszaniny stwarzające zagrożenie [Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1368] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2012r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin [Dz.U. 2012 nr 0 poz. 445] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 stycznia 2014r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin Dz. U. 14 poz. 145 Ustawa z dnia 20 lipca 2018r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw [Dz. U. 2018 poz. 1592] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014r. w sprawie katalogu odpadów [Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1923] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2005 nr.11 poz.86) wraz z późniejszymi zmianami Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.2005 nr.259 poz.2173) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.1997 nr.129 poz.844) wraz z późniejszymi zmianami
15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego	Producent dokonał oceny bezpieczeństwa chemicznego substancji

sekcja 16. INNE INFORMACJE	
Zmiany dokonane w karcie w	Karty charakterystyki podlegają regularnym przeglądom w zakresie ich treści. W

przypadku aktualizacji:	<p>przypadku uzyskania nowych informacji mogących mieć wpływ na środki kontroli ryzyka np. zmiana klasyfikacji wyrobu aktualizacja oznaczana jest przyrostem numeru wydania na pozycji całkowitej. Niniejsza karta została zrewidowana w zakresie treści, co oznaczone zostało przyrostem numeru wydania na pozycji dziesiątej. Zmiana wersji nie wymaga dostarczenia karty charakterystyki odbiorcom. Zmiany w karcie charakterystyki względem wcześniejszego wydania zaznaczono: </p>
Objaśnienie skrótów i akronimów stosowanych w karcie charakterystyki	<p>numer CAS – Chemical Abstract Service number numer WE – numer przypisany substancji chemicznej w Europejskim Wykazie Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym (EINECS - <i>ang.</i> European Inventory of Existing Chemical Substances), lub numer przypisany substancji w Europejskim Wykazie Notyfikowanych Substancji Chemicznych (ELINCS - <i>ang.</i> European List of Notified Chemical Substances), lub numer w wykazie substancji chemicznych wymienionych w publikacji "No-longer polymers" NDS - Najwyższe dopuszczalne stężenie NDSch - Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe vPvB - (Substancja) Bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji PBT - (Substancja) Trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna PNEC - Przewidywane stężenie niepowodujące skutków LD50 - Dawka, przy której obserwuje się zgon 50% badanych organizmów LC50 - Stężenie, przy którym obserwuje się zgon 50 % badanych organizmów NOEL - Najwyższe stężenie substancji, przy którym nie obserwuje się efektów RID - Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych ADR - Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych IMDG - Międzynarodowy Kodeks Morski Towarów Niebezpiecznych ICAO/IATA - Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa cywilnego/Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych DSB – dopuszczalne stężenie w materiale biologicznym</p>
   Niezbędne i zalecane szkolenia pracowników	<p>W związku z występowaniem w środowisku pracy czynników chemicznych przed przystąpieniem do pracy z produktem obowiązkowo poddać pracowników szkoleniu BHP oraz przeprowadzić, udokumentować i zapoznać pracowników z wynikami oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy. Dodatkowe szkolenia, które wykraczają poza przepisowe przeszkolenie dla osób wykonujących prace przy użyciu substancji chemicznych nie jest konieczne.</p>
Ograniczenia w stosowaniu:	<p>Nie dotyczy</p>
Inne:	<p>Podczas pracy z materiałem należy uważać również na takie niebezpieczeństwa jak skręcenia, szczególnie pleców, ramion i barków w wyniku podnoszenia i przenoszenia worków z zaprawą, mieszania zaprawy, itd. W dłuższym horyzoncie czasowym, częste podnoszenie ciężkich przedmiotów przez robotników może skutkować poważnymi uszkodzeniami kręgosłupa. Kartę charakterystyki opracowano w ATLAS Sp. z o.o.</p>
Źródła danych, na podstawie których powstała niniejsza karta charakterystyki	<p>Karta charakterystyki nie stanowi gwarancji własności produktu. Informacje w niej zawarte są zgodne z obecnym stanem wiedzy i zostały zebrane pod kątem wymagań bezpieczeństwa produktu. W przypadku, kiedy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu ponosi użytkownik. Stosujący produkt jest zobowiązany do przestrzegania wszystkich obowiązujących norm prawnych, administracyjnych i przepisów odnośnie produktu, higieny i bezpieczeństwa pracy, również tych, które nie zostały wymienione w niniejszej karcie, a także ponosi odpowiedzialność wynikającą z niewłaściwego wykorzystania informacji zawartych w karcie lub niewłaściwego zastosowania produktu. Informacje zwarte w karcie charakterystyki dotyczą wyłącznie tytułowego produktu i mogą być niewystarczające dla produktu użytego w połączeniu z innymi materiałami lub w niezidentyfikowanych zastosowaniach.</p>
Koniec karty charakterystyki	